

Det kongelige Kultur- og Kirkedepartement
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

pronea

Deres ref: 2006/02304 ME/ME3 LPØ:elt. Vår ref: 2009 SBL/TAK.

Tromsø 26. januar 2009

Utredningen om muligheten for individuelt abonnentvalg i kringkastings- og kabelnett

Vi viser til høringsbrev datert 27.10.2008, og henviser til Medietilsynets rapport "Utredning om muligheten for individuelt abonnentvalg i kringkastings- og kabelnett", datert oktober 2008.

Pronea as er Nord-Norges største fiberselskap, og skaper høykapasitetsnett som gir offentlige instanser, bedrifter og private tilgang til de beste og mest fleksible digitale tjenester.

Selskapet ble etablert 1. januar 2008, gjennom en fusjon av den operative virksomheten i Troms Kraft Fiber as og Bredbåndsfylket Troms sitt datterselskap Nætt as.

Pronea eies av Troms Kraft og Bredbåndsfylket Troms, og har 24 ansatte. Administrasjonen ligger i Tromsø og vi har avdelingskontor i Alta, Harstad, Setermoen og Oslo.

Vi har i dag ca 15.000 kunder i privatmarkedet fordelt på Troms, Nittedal og Oslo. I tillegg samarbeider vi med andre åpne nett – Bynett – i for eksempel Varanger og Agder. Vårt mål er å være ledene på åpne fibernett, og vi ønsker å tilgjengeliggjøre Bynett i hele Norge.

I privatmarkedet tilbyr Pronea åpent nett - Bynett. I Bynett velger kunden selv hvilke tjenesteleverandør han eller hun ønsker å kjøpe for eksempel tv, telefon, filmleie og Internett fra. Tilbyderne av de forskjellige tjenestene har ingen – eller kort – bindingstid. Slik er det enkelt for kunden å bytte leverandør.

Når det gjelder TV-tjenester kan kundene per i dag velge mellom tv-pakker levert av Signal (www.signal.no), Viasat (www.viasat.no) og Homebase (www.homebase.no). Homebase tilbyr også kjøp av enkeltkanaler.

Figurene under illustrerer kundens valg av digitale tjenester i Bynett:
(<http://www.tromsbynnett.no/Bynett/Tjenester1.html>)

(Under "Pakker" finnes for eksempel flere ulike trippel-play produkter).

Figurene under illustrerer kundens valg av "Startpakker" i kategorien tv-tjenester i Bynett:
(<http://www.tromsbynett.no/Bynett/Tjenester1.html>)

I tillegg finnes kategoriene "Standard" og "Utvidelser".

Med henvisning til Medietilsynets rapport har Pronea as følgende kommentarer:

1. Generelle bemerkninger

Medietilsynets rapport påpeker at utviklingen i markedet går i retning av mer fleksible løsninger, med mulighet for å abonnere på mindre pakker og enkeltkanaler. Vi opplever at rapporten – på tross av dette – ikke ser på muligheten for en kombinasjonsløsning, men fremlegger at eneste løsning er enten pakker – eller kjøp av enkeltkanaler.

Forbrukerrådet har gjennom undersøkelser (gjennomført september 2008) vist at forbrukere ønsker *både* pakker og enkeltkanaler – med mulighet for å velge blant ferdige pakker i kombinasjon med enkeltkanaler (dette er et tilbud som eksisterer fra for eksempel Homebase).

Dette er funn også vi har gjort gjennom undersøkelser og fokusgrupper blant våre kunder (høsten 2008). Det uttrykkes stor frustrasjon rundt store kanalpakker – der kunden opplever at de tvinges til å kjøpe mer enn de ønsker. Vi avdekket også større betalingsvilje for muligheten til å sette sammen egne pakker fremfor å kjøpe ferdige pakker, gjerne gjennom å kombinere små startpakker og med mulighet for å velge enkeltkanaler i tillegg.

Våre undersøkelser viser også at sluttbrukerne ønsker større konkurranse, gjerne gjennom en og samme tilkobling, der flere tilbydere av samme produkt har mulighet til å konkurrerer om kunden. Dette er en virkelighet kunden i Bynett i dag opplever.

Medietilsynet mener videre at ”konkurransen er reell” og at det eksisterer valgfrihet i kabelnett (s. 12). Vi opplever at dette ikke er tilfellet. I for eksempel boligsammenslutninger er alle beboere bundet av samme avtale, gjerne både på TV, telefoni og Internett. Den enkelte beboer kan ikke selv velge hvilken leverandør han eller hun ønsker å kjøpe tjenester fra. Gjennom en åpning av nettene vil hver enkelt beboer få større valgfrihet, og først da oppleves reell konkurranse. Vi har erfart at boligsammenslutninger som har valgt åpent nett i større grad opplever reell konkurranse nå, enn ved tidligere avtaler i lukkede nett.

Post- og teletilsynet har sammen med en rekke brukerorganisasjoner, der i blant NHO Reiseliv og Norske Boligbyggelag, utarbeidet et veiledningsdokument, ”Brukereide bredbåndsnett i boliger, bedrifter og institusjoner”, som skal gjøre det lettere for disse å velge riktig nett og nettleverandør.

Veiledningen synliggjør fordelene med åpne, leverandørnøytrale kommunikasjonsnett. I veiledningen er det viet et helt kapittel om dette (kap.6.3): ”Åpne, leverandørnøytrale kommunikasjonsnett øker valgfrihet og konkurranse i brukernettet.”

Både Konkurransetilsynet og Forbrukerrådet påpeker i sine høringssvar at det vil være mer hensiktsmessig å fokusere på muligheter og tiltak fremfor regulering av konkurransen. Forbrukerrådet påpeker også at spørsmålet om åpning av kabel- og fibernettet er av stor betydning for norske forbrukere og utviklingen av morgendagens TV-tilbud, og at det derfor bør igangsettes en utredning som foreslått i ”Representantforslag nr. 89” (2007-2008).

Pronea deler synspunktene og støtter forslaget, og ber derfor Kulturdepartementet igangsette en utredning om åpning av kabel- og fibernett.

2. Omsetting av TV-kanaler

Dagens modell for omsetting av TV-kanaler er basert på at netteier kjøper TV-innhold og videreselger dette i pakker eller som ”stand-alone”. Modellen gir ikke innholdseier mulighet til selv å markedsføre og selge innholdet direkte til sluttbruker/husstand (heretter kalt sluttbruker). Innholdseier priser derfor innholdet lavere når det selges i pakker, enn når det selges løst (stand-alone). Det kan hevdes at

innholdseierne ikke vil endre prisingen av TV-innhold, med mindre de selv får selge innholdet direkte til sluttbruker. Medietilsynets rapport konkluderer derfor annerledes enn vi gjør. Vi vil påstå at omsetting av TV-innhold vil fortsette å skje i pakker, så lenge netteier har monopol på å selge TV-innholdet.

På denne bakgrunn bør Kulturdepartementet utrede konsekvenser av salg av TV-innhold - om innholdet også kan selges direkte fra innholdseier til sluttbruker.

Forretningsmodellen, liknende omsetting av strøm, vil gjøre det mulig å tilby TV-kanaler til fornuftige priser utenfor pakker, og samtidig stimulere markedet slik at omsetting for netteier og innholdsleverandører ikke påvirkes negativt. Pronea har erfaring med denne modellen og stiller seg til disposisjon for Utreder.

3. Tekniske plattformer

Digitaliseringen av TV-nettene har ført til økt bruk av ulike teknologier – såkalte proprietære løsninger. Hver operatør har sin tekniske plattform, som ikke kommuniserer med andre operatørers plattform. Bruk av proprietære løsninger hemmer sluttbrukers mulighet til å skifte leverandør av TV og andre digitale tjenester. Dette fordi sluttbruker blir låst til en teknisk løsning/operatør og dermed gjøres overgang til annen leverandør vanskelig. Medietilsynets rapport behandler dette i liten grad.

Kulturdepartementet bør derfor utrede konsekvenser for salg av enkeltkanaler, om dette kan skje basert på felles plattformspråk – såkalt åpen teknisk standard, der også innholdseierne får direkte tilgang til sluttbruker.

Pronea så denne problemstillingen allerede i 2005 og valgte derfor å etablere åpent fibernett. Pronea stiller seg til disposisjon for Utreder om denne ønsker å gå gjennom resonnementer, konklusjoner og erfaring angående felles teknisk standard for TV-nett.

4. Omsetting og utvalg av nasjonalt TV-innhold

TV-nettene er i dag en vesentlig kommersiell markeds plass for omsetting av digitalt innhold. Størstedelen av omsettingen går til utenlandske TV-leverandører. Det medfører store kostnader å lansere nye TV-tilbud, og i dag er det et fåtall telekomoperatører som bestemmer hvilke TV-kanaler som skal overleve i markedet, på bakgrunn av hvilken distribusjon de får. Pronea mener det er sluttbruker som bør avgjør hvilke TV-kanaler som skal overleve. Denne problemstillingen er lite belyst i medietilsynets rapport.

Vi ber derfor Kulturdepartementet utrede konsekvenser for omsetting og utvalg av nasjonalt TV-innhold, og om dette også kan skje i kraft av at innholdseier selv selger direkte til sluttbruker.

5. Kartlegging av innhold

Dagens TV-apparater fungerer som en PC-skjerm. De fleste TV-apparater kan derfor også koples til PC eller spillkonsoller. Den teknologiske utviklingen gjør det mulig å konsumere tekst og bilde på en ny måte – som på Internett – hvis TV-nettene pålegges å bruke plattformer som kan kommunisere med hverandre. Dette vil gi sluttbruker nye muligheter til å konsumere flermedialt innhold. Likeledes vil innholdsleverandører, myndigheter, organisasjoner, foreninger og vell få tilgang til sluttbruker gjennom TV. Pronea mener dette må utredes sammen med omsetting av TV-innhold, fordi denne type innhold logisk sett må settes i sammenheng med annet innhold, som kan konsumeres på samme skjerm – TV-skjerm.

Vi ber derfor Kulturdepartementet utrede hvilke annet type innhold som kan omsettes, distribueres og konsumeres om åpning av nett gjennomføres.

Pronea mener det er sammenheng mellom det innhold som tilbys i TV-nett og utrulling av fiber i Norge. Spesielt viktig er det i distriktene, der mange aktører velger å ikke bygge nett. Pronea ønsker derfor at flest mulig innholdsaktører må få tilgang til sluttbrukerne, og Pronea stiller sin erfaring og kompetanse til rådighet for Utreder.

Pronea mener at Medietilsynets rapport kun i begrenset omfang vurderer muligheter og tiltak rundt åpning av nett, enkeltkanalvalg og sluttbrukers ønsker og behov, og ber derfor Kulturdepartementet sørge for at disse blir utredet.

Vi stiller oss til disposisjon for kommentarer og innspill, i møter eller skriftlig.

Med hilsen

Pronea as
Trond Arne Kongsli
Adm.dir